

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm.: Uitgeverij „De Vlam” - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres: red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postgiro 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” - Amsterdam

DE HEILIGE OORLOG

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

Hij is ouder, de heilige oorlog, dan de aanvang der Museumse tijdrekening, die in het jaar 637 na Christus begon. Vroeger, veel vroeger dan de „hedsrak”, de verhuizing van den Profeet van Mekka naar Medina, vertoont de geschiedenis van deze aarde de grote uittochten, de volksverhuizingen naar vreemde landen. De romantiek ziet in deze tochten de avontuurlijke drang der mensen naar de vreemde geheimzinnigheid, die ze vermoedden achter de bergen en over de zeeën. In werkelijkheid hebben de tientallen eeuwen oude tochten der mensen over landen en zeeën weinig romantische motieven, hoezeer ze ook de fantasie van nakomende geslachten mogen prikkelen.

De honger is de kracht, die achter deze bewegingen staat. Vaak is het de honger in de directe zin van het woord. Hij dreef de Semitische herdersstammen uit het hart van Arabië naar de vruchtbare kustgebieden, hij dreef Vandalen en Gothen uit het Noorden van Europa naar de Middellandse Zeelanden, hij dreef de Arabische gelovigen van de Islam, onder de groene vlaggen van den Profeet, in de heilige oorlog, waarin ze Noord-Afrika overstroonden. Zij verbrandden de grote bibliotheek van Alexandrië met zijn onschatbare inhoud, de wijsheid en dichtkunst der Griekse antieken. Zij drongen in het Iberische schiereiland, dat zij tot een kolonie van het Morgenland maakten.

De honger dreef de Osmaanse Turken uit het midden van Azië naar de landen van het Oost-Romeinse Rijk. Zij begonnen hun veldtocht onder het vaandel van den wolf, van den „Koerd”, waarnaar één van hun stammen, de Koerden, zich tot nu toe noemt. Zij namen de goederen, de wetenschap en het geloof van het Nabije Oosten in bezit, en ruilden hun wolf-symbool, het symbool van hun honger —, om voor het symbool van de Halve Maan, onder welk teken ze Byzantium (het latere Constantinopel), de stad van Constantijn, veroverden en de kathedraal van de heilige Sophia aan de Bosporus, maakten tot de moskee van de Hagia Sophia. Begonnen als hongertocht voerde deze grote volksverhuizing tot de stichting van een groot

Rijk, dat door zijn „heilige oorlog” gebracht werd tot aan de poorten van Wenen en in Zuid-Oost Europa een Aziatische kolonie liet ontstaan, waarvan de historische monumenten in velerlei vorm, in taal, gewoonten en architectuur, de maatschappelijke en politieke wisseling van de tijd overleefd hebben.

Zo trokken, in ontelbare variaties, Aziatische en Europese stammen door de landen van de aardbol. De Russen koloniseerden de Oekraïne, trokken over de Oeral naar Azië, de Tartaren naar China. De resten van de Trojanen landden — volgens de legende — onder bevel van den laatste zoon van den Priamus in Italië en stichtten de kolonie, die eemaal Rome zou heten. Spanjaarden, Hollanders, Engelsen, Ieren koloniseerden het Westerse halfrond. Ook zij voerden „heilige oorlog” in het teken van het kruis, dat ze plantten op de graven van vernietigde culturen.

Zo heeft de geschiedenis van deze aarde in de loop van de duizenden jaren geen stam op zijn „oorspronkelijke” plaats gelaten of de „oer-inwoners” in stand gehouden. Ieder tijdperk heeft zijn kolonisatie, zijn onderwerping, zijn „heilige oorlog”, zijn „kruistochten”.

De honger dreef deze tochten, eerst de honger naar betere weiden, naar rijker akkers. En hoe meer de maatschappij de verdeling van de arbeid invoerde, hoe meer zich hieruit de klasse-splitsing ontwikkelde, des te meer verliest de kolonisatie haar primitief honger-karakter, des te meer wordt ze koloniaal-imperialisme. Dit is geen ontwikkeling in rechte lijn, evenmin als de maatschappelijke ontwikkeling op de gehele aarde het stempel draagt van de rechte lijn en de gelijkvormigheid.

Toen Eneas uit het brandende Troje vluchtte en zich op zijn speurtocht naar een nieuwe woonoord, zich voor een korte rust ophield aan het hof van Dido, de koningin van Carthago, vond hij in Carthago een machtige koloniale nederzetting, gegrondvest door de kolonistoren van t Syrische Tyrus. De conquistadores,

de veroveraars van Amerika in het Spaanse kolonisatie-tijdperk, wier moordende „heilige oorlogen” in de 16e eeuw, de Rijken der Inca's en Azteken vernietigden, dienden de machts-honger van hun heersende klasse, die haar rijkdom, gewonnen uit de herendiensten der inheemse bevolking, door onderwerping van vreemde gebieden en volkeren, vergrootte en haar reusachtige oorlogsbuit tot nog geweldiger opbrengst van hun gebied en van de herendiensten aanwendden.

En veel later zien we een nieuwe tocht van kolonistoren, van trekkers met de hongerriem, boeren zonder land uit Ierland, uit Duitsland, handwerkers, die vluchtten voor de machine, allen ook met de een of andere ideologie, religieus vervolgden, politieke emigranten, kinderen uit het kapitalistische tijdperk, de grote reis aanvaardden. Hollandse boeren naar Zuid-Afrika, Poolse Joden naar Amerika, Italiaanse boerenjongens en proletariërs, die bij honderdduizenden hun zwerftocht over de wereld begonnen. Zo kwamen miljoenen onteigenden uit Europa in de „Nieuwe Wereld”.

De kapitalistische productiewijze heeft ook de zwerftochten van ons tijdperk hun bijzonder karakter verleend. Zij beheerst in haar eigen vorm van koloniserend imperialisme alle bevolkings-verhuizingen. Grote winst bij lage kosten, luidt de nuchtere formule. Mensen-export en import van mensenvlees staan in het teken van de dwang der concurrentie om de goedkoopste productie en met de hulp van de goedkoopste productie. Negerslaven worden geïmporteerd, ze worden „bevrijd” voor het bestaan en de functie van de loonarbeid. Miljoenen Europese boeren en handwerkers worden geëxporteerd. Ze gaan „vrijwillig”, omdat het oude „vaderland” geen plaats voor ze heeft en geen voedsel biedt. Ze gaan soms ook niet „vrijwillig”, bijvoorbeeld als gevangenen naar Australië, waarvan de eerste kolonisten gestraften waren. Het kapitalisme heeft niet alleen de warenproductie en het warenverkeer geweldig vermeerderd, heeft niet slechts voor ruilverkeer ook de afgelegenste gebieden direct in de productie betrokken, het heeft ook een groot deel van de nog primitieve gebieden uit hun primitiviteit vrijgemaakt door massale import van mensen uit de reeds ontwikkelde

landen. Het heeft daarbij niet kunnen verhinderen, dat in landen als de Verenigde Staten politieke zelfstandigheid ontstond. Alle „aangeboren” rechten ten spijt en ondanks de uitroeping van de „heilige oorlog” van de beledigde moederlanden tegen de opstandige en ondankbare kroonkoloniën, bevrijdden de Amerikaanse koloniën zich haast zonder uitzondering. Dat was in de jeugd- en bloeitijd van het kapitalisme. Niemand zal nu op de gedachte komen, Engels of Hollands bezitsrecht op de Verenigde Staten te laten gelden. De Amerikaanse schoolkinderen leggen hun hand op het hart en beloven plechtig trouw aan de symbolen van de Amerikaanse staat en het valt hun daarbij niet op, dat ze de Amerikanen als „one nation” (één natie) betitelen. Zij zeggen dat zo, maar wee de neger, die het zou wagen, zich in zijn optreden erop te beroepen, dat hij tot die „éne natie” behoort. Grote gebieden der aarde hebben aan de politieke ontwikkeling der koloniën tot zelfstandige staten niet deelgenomen, of zonder succes deelgenomen.

Het jonge kapitalisme heeft zijn „heilige oorlogen” in het Westen en Oosten gevoerd. Het heeft koloniën gevestigd, op dezelfde manier overal, waar de bodemschatten zijn eigen groei dienden. Maar de methoden der kolonisatie waren verschillend al naar de aard der producten, de klimatische voorwaarden voor de uitbuiting van de arbeid en de transportmogelijkheden, naar de sociale en politieke verhoudingen, die de kolonisatoren aantroffen. De Indiaanse bevolking van Noord-Amerika bijv. bleek ontoegankelijk en weinig nuttig voor de kolonisatie van het land. Hun noodlot kennen we. Negerarbeid en Europese emigranten hebben het Amerikaanse kapitalisme opgebouwd. Anders in de tropische en sub-tropische landen van Azië en Afrika. Daar is de massale arbeid der inlanders de bron van de rijkdom. Ze was het voor de stamvorst, ze bleef het voor het moderne kapitalisme. Ze is zo goedkoop en zo massaal, dat het koloniserende kapitalisme kon afzien van massa-import van Europese arbeidskrachten en er ook van afzien moest. Geen van deze reuzengebieden heeft een, naar verhouding van de inlandse bevolking, noemenswaardige blanke bevolking. De vertegenwoordigers van het „blanke ras” zijn ambtenaren, leidend- en technisch personeel bij de grote ondernemingen en hun officiële en officieuze familieaanhang.

De sociale organisatie van deze gebieden werd naar verhouding weinig geschokt. Het verzet der arbeidende massa's tegen de uitbuiting had de primitieve vormen van het religieus fanatisme en van de vreemdelingenhaat. Slechts een kleine laag van inlanders, die als intelligentsia met Westerse opvattingen in contact kwam, ontwikkelde voorstellingen van vrijheid, van nationale zelfstandigheid als staat, die ze ontleenden aan de burgerlijke wereld, waarbij ze pogen deze aan te passen aan de denkwijze van hun landen.

Het nationalisme is als politieke denkwijze niets anders dan de machtsaanspraak der bourgeoisie, die haar klassebelang verheft tot richtsnoer voor het algemeen denken en daarmee tot zedelijke verplichting, ook voor de onderdrukte klasse. Het nationalisme heeft als materiële voorwaarde een heersende kapitalistenklasse van het „eigen” volk. Zo iets bestaat natuurlijk in landen zoals Indonesië niet. Deze landen zijn in het tijdvak van de kapitalistische kolonisatie de eerste kroongetuigen der internationale onderwerping der bezitloze massa aan de economische, politieke en culturele dictatuur van het kapitaal. Het is te begrijpen, dat vóór een kwart eeuw de communisten nog dachten, dat ook deze gebieden, de „normale” ontwikkeling van het kapitalisme moesten doorlopen, evenals de koloniale gebieden van het westelijk halfrond. Zo is het vanzelfsprekend, dat ze de leuze der nationale, der staatkundige zelfstandigheid uitvegen: „Indonesië los van Holland, nu”. Begrijpelijk wel, maar op grond van onze verdere ervaring, ook toen al verkeerd.

De tweede wereldoorlog om de monopolistische beheersing der aarde, gevoerd als „heilige oorlog” tegen het Duitse, Italiaanse en Japanse fascisme, is geëindigd met de overwinning van het autoritaire principe in de uitbuiting van de productiemiddelen en van de arbeid, door en in de staat georganiseerd. Hij heeft de periode van het kapitalisme, waarin de burgerlijke klasse als heersende klasse in de vorm van den afzonderlijken ondernemer optrad, beëindigd. Ze is in de staat georganiseerd en waar ze nog in de oude vormen optreedt, geschiedt dit ook volgens centraal plan. De politieke leuzen van het verleden: natie, democratie en socialisme, missen iedere materiële grondslag in een absoluut op sociale uitbuiting gerichte orde. Maar ze wortelen nog diep in het bewustzijn der massa, ze zijn meer dan een plumpe bedrogspoging, ze zijn HET grote zelfbedrog der materieel- en geestelijk onterfden.

Indonesië en landen onder dezelfde omstandigheden kunnen in deze wereld der centraal en internationaal gevoerde totale uitbuiting evenmin in staatkundige zelfstandigheid leven, als welk ander land ook, dat in het blok-systeem van een der grootmachten ingeschakeld is. De nationale leiders moeten zich bij een blok aansluiten, als ze op zekere dag hun „zelfstandigheid” overleven willen. Hun „heilige oorlog” voor een „vrij” Indonesië is de capitulatie voor het monopoliekapitaal, zoals hun nationalisme een historische leugen is, een — in het gunstigste geval — ongewild en onbewust bedrog aan de massa's. Deze massa's hebben niet de taak, zich „nationaal” te bevrijden, dat wil zeggen, de uniformen der opzichters van hun groot arbeidskamp („vaderland” genoemd) te verwisselen. Zij hebben dezelfde taak als wij, een taak, die zij niet zonder ons en die wij niet zonder hen vervullen kunnen. Want wij, de Europese arbeiders, hebben dezelfde commandanten. In de

centrale calculatie wordt onze technisch nog hoger ontwikkelde arbeid naar dezelfde maatstaf gemeten, als de nu nog primitiever arbeid der bruine, gele en zwarte handen. En wij krijgen de compensatie voor onze moeite volgens dezelfde rekenenheid. En onze kracht dient denzelfden heer, wiens gelaatsrekken wij niet meer kennen, maar wiens bevelen in alle talen hetzelfde klinken, wiens handlangers in alle talen hetzelfde brullen.

Zij weten het nog niet op Java, Celebes en Sumatra, in Brits-Indië nog minder dan in de fabrieken van Amerika en Europa, hoe zeer wij één geworden zijn in ons lot, industrie- en landarbeiders, koelies en loon- en pachtslaven. Maar ze beginnen het te leren. Ze beginnen. Wat ze doen, is meestal nog tegen henzelf gericht. Hun religieus fanatisme, hun gewelddadigheid tegen de gevangenen, waarmee ze de verantwoordelijken niet treffen, enkel en alleen hun het voorwendsel aan de hand doen voor nieuwe gewelddadigheid tegen henzelf. Onze stem dringt slechts zelden tot hen door en het zijn slechts weinigen, onder hen, die onze taal verstaan. Zij hebben geen schuld. Want de „communisten”, die ze menen te kennen als communisten, de Stalinisten, hebben hun niets anders te zeggen dan „nationale bevrijding”. De Trotskisten, die zijn blijven staan op het oude Leninse standpunt, bedoelen hiermede: „Julie moeten er eerst nog op wachten, tot de geschiedenis zich verwardigt, met jullie te herhalen, wat ze voor enige honderden jaren in Europa gedaan heeft. Dan zullen jullie „rijp” worden voor de vervulling van jullie klasse-taak”.

De geschiedenis verwaardigt zich niet, pseudo-Marxistische partij-programma's welgevallig te zijn. De geschiedenis heeft over de gehele wereld de voorwaarden geschapen voor de bouw van de arbeiders-eenheid. Wij geven geen politieke leuzen in de oude zin, die meestal alleen een begunstiging zijn van luiheid-in-denken. Wij zeggen slechts tot de arbeiders: er is nog altijd oorlog, „heilige oorlog” in de naam van de democratie en het socialisme en voor rekening van de totale uitbuiting en, zo nodig, van de vernietiging der arbeidersklasse. En evenals in de tweede wereldoorlog menen we ook nu, in de oorlog om de koloniën, dat de arbeiders overal, in alle vijf werelddelen en op alle zeeën, hun eigen front moeten vormen. Dat gaat niet met leuzen, maar alleen met het verstand.

Eerst komt het weten, dan komt de moraal.

Het lag in de bedoeling, dit nummer in 12 pagina's te doen uitkomen. In verband met de jaarwisseling en het voor de drukkerij uitvallen van praktisch twee dagen, hebben wij het verschijnen van het vergrote nummer een week uitgesteld. No. 1 van de 6e Jaargang zal dan, evenals no. 51 van de oude jaargang, in verband met de 1½ maal normale grootte, 20 cent kosten.

Een Nieuw jaar van verslaving Een Nieuw jaar van verzet.

Het jaar 1945 is ten einde; we vervangen een cijfer door een ander en schrijven 1946 — het leven gaat zijn gewone gang. Alleen wij, mensen, maken deze tijdsindeling. En als zodanig is het de gewoonte, over het afgelopen jaar terug te kijken en tegelijk proberen te onderkennen, wat de toekomst zal brengen. We willen het gedeelte dat zich met het verleden bezig houdt, hier overslaan. Er is zoveel doodgegaan in het verleden — niet alleen de slachtoffers van oorlog en terreur — dat wie er zich in verdiept en er in blijft hangen, bedwelmend wordt van doodslucht en verrotting.

Verrotting en doodslucht is er ook nu nog, zal er ook in de toekomst zijn. Want de oude wereld van het burgerdom, de kapitalistische ordening der menselijke samenleving, verkeert in ontbinding. Dat is zo, al lijkt het, alsof de groten van het kapitaal nog nooit steviger in het zadel hebben gezeten dan nu. Hun militaire machts-apparaat is perfect; de bezette gebieden, zoals Duitsland en Japan, en ook de „bevrijde” gebieden, zitten stevig onder de laars. In Indonesië en Indo-China is dit machtsapparaat nu nog bezig te „bevrijden”, dat is: de hiel erop te zetten.

Ook het commando over de bedrijven en het miljoenenleger van loonslaven die er in werken, over het verkeer, de spoorwegen en de schepen en over alle andere arbeid, die in de maatschappij wordt gedaan, het wordt aldoor meer geperfectioneerd.

En evenredig met het groeien van het machtsapparaat van het uitbuitende kapitaal over de werkende mensen, groeien de materiële machtsmiddelen der onderdrukking, tot aan de atombom toe. Hier is geen sprake van ontbinding der kapitalistische ordening, eerder het tegendeel. En toch zit de dood er in. Want deze zich nu doorzettende ordening van de kapitalistische uitbuiting, treedt op als centraal commando over het leven en werken der mensen. De geest van het leger maakt zich meester van de gehele maatschappij, hij vermoordt elk zelfstandig leven, materieel en geestelijk.

De soldaat in het leger moet afstand doen van eigen denken en zelfstandigheid. „De soldaat denkt niet, hij gehoorzaamt!”, is de stelregel van de militaristen. Hoe zou hij anders ook met open ogen in de dood gaan. Als hij moet doden en vernietigen en bereid moet zijn om zelf gedood te worden, dan moet hij zijn eigen denken en de wil om te blijven leven uitschakelen. Dan moet hij gehoorzamen aan het commando; zijn denken wordt beheerst en zijn armen en benen voeren uit wat het hoge commando beveelt. Hij vernietigt en doodt, en sneuvelt zelf.

Het leger, als het in werking wordt gezet, brengt dood en vernietiging. De organisatie ervan, de geest die er heerst, is daarop gericht. Ook het centrale kapitalistische

commando over het werken en leven van de mensen in de hele maatschappij wordt in deze tijd daarop gericht. We hebben het zien gebeuren in de afgelopen jaren, hoe alle krachten waren ingespannen om te vernietigen en te doden, overal weer, aan beide kanten van het front. De arbeiders in de fabrieken werkten, de schepen en spoorwegen vervoerden en de soldaten hanteerden de oorlogsmachine, naar de bevelen van het centrale commando — om te vernietigen en te doden. En allen handelden in dienst van de grote kapitaal-organisaties, voor de vergroting van de macht van hun meesters, aan wie zijzelf materieel en geestelijk zijn onderworpen. Dit geldt ook nu nog, in Indonesië, Indo-China en China zelf gaat het er om, wie het land zal beheersen en meester zal zijn zijn over het werk der mensen.

Ook in de toekomst, in de aanstaande machtsstrijd tussen de drie grote machten, die aanspraak maken op de wereldheerschappij, staan de arbeiders in de fabrieken en de soldaten in het leger, in dienst van hun meesters. Zij zullen werken voor dood en vernietiging, zij zullen zelf vernietigd worden. Zij gaan ten onder met hun meesters, als deze verslagen worden — en als hun meesters overwinnen, hebben ze de macht van dezen over zichzelf alleen maar steviger gemaakt.

Is dat de toekomst die wij tegemoet gaan? Is er geen ander vooruitzicht in de ontwikkeling der maatschappij? Wij kunnen alleen maar zeggen: Ja, zo is de toekomst, als het kapitalisme blijft bestaan. Men kan gerust alle illusies en valse hoop buiten de deur zetten, dat de „goede tijd” van vroeger weer zal terugkomen. Ieder weet wel, het was geen goede tijd, maar in vergelijking met wat vandaag is en in de toekomst dreigt...

Er komt niets terug, er is alleen maar een uitgroei van het centrale commando, een versteviging van de macht, die dood en vernietiging brengt, die zelf de dood in zich draagt. De kapitalistische ordening, de maatschappij met industriële productie en uitbuiting van de loonarbeid, heeft geen ander perspectief meer. Deze ordening heerst over de gehele aarde, ook daar, waar het naambord „socialistische ordening” ervoor gehangen wordt. Overal.

Maar is er dan niets anders onder de mensen, dan wat het commando van het kapitaal beveelt? Gehoorzaamheid, discipline, het zich houden aan de spelregels, die de machten hebben vastgesteld? Is er alleen maar de kapitalistische macht, die de mensen materieel en geestelijk aan zich onderwerpt, met als resultaat de slavengeest, die zich ook onderwerpen wil?

Is er ook verzet? Stelt men zo de vraag, dan vraagt men naar het leven, dat reeds onder het ten dode opgeschrevene te voorschijn komt. Het verzet! Het verzet tegen dood en ver-

nietiging uiteindelijk; het is er en het leeft in ons allen. Het zal er om gaan, deze verzetswil te wekken en sterker te maken, bij de pioniers eerst, dan bij velen, bij zeer velen, tenslotte bij allen. Het verzet, dat zich van het kapitaalcommando wil bevrijden, door gemeenschappelijk, van onder op, de eigen klassekrachten te organiseren en daardoor de maatschappelijke verhoudingen, het gehele maatschappelijk leven om te wentelen.

Dit verzet leeft niet alleen in de uithoeken van het menselijk bewustzijn. Het heeft zijn propagandisten en zijn pioniers. Het wil ons voorkomen, dat de betekenis er van even weinig gezien wordt, als dat hier bij het begin van de verzetsbeweging tegen de Duitse bezetting het geval was.

Ook wij, van de Spartacusbond, willen de propagandisten van dit verzet zijn. Ons bewustzijn wordt beheerst door de verzetgeest, er is geen ruimte meer voor gehoorzaamheid aan het kapitaalcommando of voor de geestesgesteldheid, die het ermee op een accoordje wil gooien of er iets van verwacht. Ons laatste congres heeft duidelijk de eensgezindheid hierin laten zien. Er zal kracht van uitgaan en het anti-kapitalistisch verzet zal erdoor worden versterkt. Niet alleen bij ons, maar in alle landen, waar het zijn kop opsteekt.

Wij weten niet veel van dit verzet in andere landen, want er is censuur op berichten „die onrust kunnen verwekken”. Langs omwegen en meestal pas achteraf, komen we te weten dat er grote verzetsbewegingen zijn geweest, die zich niet alleen tegen de Duitse onderdrukking hebben gekeerd, maar ook tegen de kapitalistische machthebbers die, steunend op het geallieerde militaire apparaat, hun plaats weer hebben ingenomen. Zo in Frankrijk, waar de verzetsbeweging der Maquis grote delen van het land van de Duitse bezetting schoon veegde en zeer veel bedrijven door de arbeiders werden bezet. De militaire macht der geallieerden moest er aan te pas komen, om het ongedaan te maken.

Hoe diep heeft dit verzet wortel geschoten, wat is er van blijven leven, in organisaties en algemeen in het bewustzijn der arbeiders? We hebben er slechts vage, stuksgewijze binnenkomende berichten over, maar het leeft, ook al is het tijdelijk onder de oppervlakte verdwenen. Het zal weer opleven.

Veel meer geldt dit nog voor Italië. Ook daar was de strijd der anti-fascistische partizanen, tegen het Mussolini-bewind en de Duitse bezetting. Vooral in Noord-Italië kwam het tot vorming van arbeidersraden, die ook als politieke macht, delen van het Duitse leger tot capitulatie dwongen, voor de Engelsen er nog bij waren. Op bevel van de Engelse legerleiding moesten de arbeidersraden worden gelijkgewaard. Sindsdien komen er in de officiële berichten slechts af en toe aanwijzingen, dat ook daar het verzet niet is verdwenen, maar voortgaat.

Wij beleven donkere tijden. Het kapitaalcommando maakt zich sterk, het dreigt met zijn organisatie van materiële en gees-

(Zie vervolg pag. 6 2e kolom onderaan)

DE NEDERLANDSE PLANWETGEVING.

We hebben in deze krant reeds verschillende malen over centraal geleide economie geschreven. Daarbij hebben wij uiteengezet, dat de Rijksbureaux de lichamen waren, waarin zich de ordening voltrok. Hierin zal over enige tijd wijziging worden gebracht.

Een der vorige weken is een voorontwerp wet op de bedrijfsschappen met bijbehorende Memorie van Toelichting, benevens een toelichtend schrijven van den Minister Vos aan de organisaties van het bedrijfsleven toegezonden. In een reeks artikelen wordt uiteengezet, hoe de regering zich de toekomstige organisatie van het economisch en sociaal leven denkt. Indien dit voorontwerp in deze vorm als wet zal worden aangenomen, krijgt het Nederlandse bedrijfsleven een geheel andere organisatorische structuur dan voorheen. Tegenwoordig is een belangrijk gedeelte van het bedrijfsleven georganiseerd en tegelijkertijd verward in allerlei staatslichamen; men is nu van plan hierin een grondige wijziging te brengen.

In het algemeen is de regering, althans voorlopig, van mening, dat het bedrijfsleven moet worden georganiseerd op de grondslag van verticaal opgebouwde, publiekrechtelijke organisaties, die krachtens art. 2 van dit voorontwerp wet, bedrijfsschappen zullen worden genoemd. Dit zijn dus door de overheid erkende lichamen met regelende en besturende bevoegdheid, waarin de „producenten“ (dat zijn dus de ondernemers), de groothandel in grondstoffen, de verwerkende industrie, de groothandel in eindproducten en de detailhandel, „voor zover zij te maken hebben met een zelfde soort van producten“ zijn samengebracht. In het „Toelichtend Schrijven“ van Minister Vos worden nog apart de vakverenigingen aan de orde gesteld.

Het bestuur van een dergelijke bedrijfsschap bestaat voor ten minste 2/3 uit leden, die aangewezen zijn door organisaties van werknemers en ondernemers in de takken van bedrijf, die onder het bedrijfsschap vallen. De regering echter bepaalt, volgens art. 7 ad 6, de organisaties van werknemers en ondernemers, die in dit bedrijfsschap vertegenwoordigd mogen zijn en zij bepaalt ook hoeveel leden elke organisatie en elk lichaam bevoegd is aan te wijzen.

Het bestuur, dat, om de woorden van de regering te gebruiken, het gehele gebied der volkshuishouding, waarvoor het bedrijfsschap is ingesteld, vertegenwoordigt, kan uit een economische en een sociale kamer bestaan.

Deze economische kamer kan ingrijpen en besluiten nemen ten aanzien van de voortbrenging en verdeling van goederen; de prijzen van goederen en diensten; de onderlinge concurrentie tussen de verschillende aangesloten bedrijven; de in-, uit-, aan- en doorvoer; de vestiging, uitbreiding en stillegging van bedrijven; de mechanisatie en rationalisatie van bedrijven; de

normalisatie van voortbrengselen en bedrijfsmiddelen; de financiering en winstuitkering, alsmede de administratie van ondernemingen.

De sociale kamer kan besluiten nemen ten aanzien van; lonen en andere arbeidsvoorwaarden; vakopleiding, omscholing en herscholing en de vaststelling van de getalsverhouding in ondernemingen en bedrijven; naast nog een reeks andere gebieden, waarop zij kan ingrijpen, neemt zij besluiten betreffende de vaste organen van overleg tussen arbeiders en onderneming.

Deze publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties hebben dus naar inzicht van de regering tot doel, organen te scheppen, die het gehele sociaal-economische leven moeten regelen en besturen. Zij moeten ook het bestaan overbodig maken van andere gedecentraliseerde staatsorganen.

Dit alles wil niet zeggen, dat de regering geen bepaalde sociaal-economische functies meer zou vervullen. Integendeel „participatie“, dus deelneming van de overheid, zo zegt zij, blijft een noodzakelijkheid. De bedoeling is niet, dat de verschillende bedrijfsschappen los van elkaar staande organisaties zullen zijn. Zij zullen bij het voeren van het beleid moeten blijven binnen het algemene kader, zoals de regeringspolitiek deze heeft gesteld. Van daar dan ook, dat in de besturen der be-

drijfsschappen een vertegenwoordiger van de centrale overheid zal moeten worden opgenomen, commissaris genaamd, die zowel met het voorzitterschap van het bestuur van het bedrijfsschap, als met de dagelijkse leiding van het uitvoerend apparaat is belast.

In de eerste plaats is het de taak van dezen commissaris, de bestuursleden van het bedrijfsschap voorlichting te geven over de algemene politiek van de regering en er zo nodig bij hen op aan te dringen, met deze algemene politiek rekening te houden. Hij is het hoofd van het bureau van het bedrijfsschap, benoemt de secretaris en het andere personeel. Hij heeft de bevoegdheid, binnen 3 dagen nadat het bestuur een besluit heeft genomen, den minister voor te stellen dit besluit te schorsen of te vernietigen. Hij kan, naast een reeks andere belangrijke bevoegdheden, schriftelijk last verstrekken tot het binnentreden in een woning, ook tegen den wil van den bewoner.

We hebben getracht uit de veelheid der artikelen van dit voorontwerp op de bedrijfsschappen, de wezenlijke kenmerken aan te geven, volgens welke de Nederlandse regering denkt, het economisch en sociaal leven in de toekomst te regelen.

In deze krant hebben wij reeds meerdere malen uiteengezet, dat de nieuw-organisatie van het kapitaal niets met communisme (of zoals men gewoonlijk pleegt te zeggen: socialisme) te maken heeft. Door de crisis, waarin het hedendaagse kapi-

talisme verkeert, is dit in een fase getreden, waarbij het de vroegere zelfstandige ondernemers in organisaties tezamen brengt, met als overkoepelings- en algemeen regelend en besturend economisch orgaan, de staat. Deze treedt naar binnen en naar buiten op als de algemene vertegenwoordiger van de ondernemersklasse. Naar binnen om de productie, de loon- en andere arbeidsvoorwaarden zodanig te regelen, dat in het buitenland als een georganiseerde economische eenheid kan worden geconcentreerd, ondersteund door de politieke machtsmiddelen.

Het economisch leven is daarbij als een oorlogswapen georganiseerd, want alleen in die formatie kan het concurreren en de afzetgebieden vergroten.

We vinden in de Nederlandse planwetgeving al de tendenzen terug. Het Nederlandse kapitaal kan zich pas herstellen, als het op de internationale markt kan concurreren. Maar deze is pas mogelijk, niet alleen bij een zo doeltreffend mogelijke organisatie van het bedrijfsleven, maar ook indien de rentabiliteitsberekeningen zo nauwkeurig mogelijk zijn gemaakt. Want ordening betekent niet alleen dat voor een bepaalde tijd een werkplan is opgesteld, maar dat de winstproductie gedurende deze werktijd is gegarandeerd. Of met andere woorden, aan een plan-economie is in werkelijkheid een brede kostprijs-berekening ten grondslag gelegd. Elke staking van arbeiders brengt dan ook niet alleen de rentabiliteit en de concur-

rentie in gevaar, maar ook het plan zelf. Vandaar de bedoelingen van het kapitaal, de arbeiders door middel van vakverenigingen te laten vertegenwoordigen en hen op deze wijze aan de kapitaalsordering te laten deelnemen.

In dit verband kunnen wij er op wijzen, dat Minister Vos in zijn „Toelichtend Schrijven“ opmerkt, dat:

„wellicht een systeem van „erkenning“ van door belanghebbenden zelf gevormde organisaties het meest dienstig zijn. Hierbij dient er enerzijds van te worden uitgegaan, dat in iedere branche slechts één representatieve vertegenwoordiging — hetzij een enkele vereniging, hetzij een federatie van verenigingen — van ondernemers, kan worden erkend, omdat een erkenning van twee of meer naast elkaar werkende verenigingen op hetzelfde terrein een efficiënte werkwijze te zeer zou belemmeren. Anderzijds kan de vrijheid van vereniging niet worden beknot en is het noodzakelijk recht te doen aan de vroegere vrije verenigingen“.

De „erkenning“ der E.V.S. en een eventuele fusie van N.V.V. en de E.V.C. krijgt hier haar algemene betekenis. Aan de „erkenning“ zit meer vast, dan wel of niet goedgekeurd te zijn door de regering. Het betekent, dat men zich aan de regels van het spel houdt, dat men de plan-economie, dus de „winstmachine“ niet in de war schopt. Het betekent in de grond van de

zaak, dat de regering feitelijk die vakvereniging erkent, die met haar wil samenwerken.

Samenwerking met de regering betekent, afstand doen van strijd tegen de gebonden loonarbeid op de grondslag der plan-economie.

Elke vakorganisatie, die dus met de regering samenwerkt, richt zich daarmee tegelijk als apparaat van de regering tegen de arbeiders, al zegt zij, dat zij zich de vrijheid voorbehoudt om te staken, wanneer dit nodig is.

Het voorontwerp wet op de bedrijfsschappen is een waarschuwing voor diegenen, die naar „erkenning“ der E.V.C. en naar fusie met N.V.V. streven. Maar het is ook een waarschuwing voor de Nederlandse arbeidersklasse in het algemeen.

HET SKODA-SCHANDAAL

Skoda is de reuzenfabriek van oorlogstuig, dicht bij Pilsen, in Bohemen, die gedurende de gehele oorlog kanonnen, ammunities, tanks en ander moordtuig voor de legers van Hitler maakte. Behalve een paar kleine „raids“, die geen schade deden, werd zij niet door geallieerde bommenwerpers lastig gevallen; de 126 werkplaatsen werkten alle jaren met volle kracht, totdat ze enige maanden vóór het einde gebrek aan materiaal kregen en gaandeweg moesten stopzetten. De 3500 Tsjechische vakarbeiders rekenden er al op, dat zij al hun onderdrukking in de oorlogsjaren zouden wreken, door weldra voor de Geallieerden wapentuig tegen Japan te maken. Want de Amerikaanse frontlijn kwam al dicht bij Pilsen, en naderde steeds meer. Totdat...

„Op 25 April 1945, elf dagen voordat Skoda in Amerikaanse handen viel, elf dagen vóór de algemene overgave, op 25 April toen de oorlog praktisch uit was, Berlijn bezig te vallen, de Wehrmacht meengestort, de Amerikaanse legers aan de Elbe — op 25 April werd Skoda, dat praktisch wegens materiaalschaarste had opgehouden te produceren, tot puin gebombardeerd door grote Amerikaanse bommenwerpers“. Bij het bombardement werd minstens 70 procent van het productievermogen vernietigd en 200 geschoolde vakarbeiders werden gedood of verminkt. Waarom? Het maandblad „Politics“, waaraan wij dit ontleenen, besluit zijn mededeling aldus (blz. 342):

„In ronde woorden: zolang Skoda moordtuig produceerde, dat bestreden moest worden door vette bestellingen bij de Geallieerde fabrikanten van moordtuig, liet de machtige Amerikaanse luchtmacht onder naar grote opperbevelhebber het ongemoeid. Maar op het ogenblik dat het duidelijk werd, dat Skoda door de Geallieerden zou worden gebruikt en bestellingen van de Geallieerde kapitalisten zou kunnen wegkopen, moest Skoda verdwijnen. Te meer daar nu de wederopbouw nieuwe vette bestellingen kan brengen.“

Grepen uit de Reconnaitre Litteratuur

een dier, ging dadelijk van hem weg. Hij wachtte, met een spanning van heel zijn lichaam. En opeens hoorde hij een van de twee stemmen: — „Is weg. Gevalen.“

Een stem die nauwelijks door angst veranderd was, alsof een zoo groote ramp, zoo beslissend zoo tragisch, niet mogelijk was, alsof alles zich wel schikken zou. Ook voor Katov was het onmogelijk. Een grenzeloze toorn steeg in hem op maar viel terug, bestreden door deze onmogelijkheid. En toch! Dat gegeven te hebben om het te laten verliezen door die idiotie!

— Wanneer? vroeg hij. — Vóór mijn lichaam. Kon niet vasthouden toen Swen het doorgaf, mijn hand is ook gewond. — Hij heeft ze allebei laten vallen, zei Swen. Zeker zochten zij nu tusschen hen in. Zij zochten daarna tusschen Katov en Swen, op wien de ander bijna heelmaal lag, want Katov, zonder iets te zien, voelde naast zich de massa van twee lichamen. Hij zocht ook mee, zich dwingend zijn zenuwen te overwinnen, zijn hand plat neer te drukken, telkens over tien centimeter op elke plek, waar hij bij kon. Hun handen raakten de zijne. En opeens nam een van de twee zijn hand, drukte die, bleef haar vasthouden.

— Ook als we niet vinden... zei een van de stemmen.

Katov drukte op zijn beurt de hand, tot tranen toe bewogen door deze poevere broederschap zonder gezicht, bijna zonder werkelijke stem (alle fluitsteren lijken op elkaar), door hem in het duister teruggegeven werd voor de grootste gift die hij ooit gedaan had, en misschien wel vergeefs. Ofschoon Swen voortging met zoeken, bleven de twee handen vereenigd. De druk werd opeens een knijpen: — Hier. O, wederopstanding!... Maar: — Ben je er zeker van dat het geen steentjes zijn? vroeg de andere. Er lagen vele stukjes kalk op den grond. — Geef op, zei

Katov. Met de toppen van zijn vingers herkende hij de vormen. Hij gaf ze terug — gaf ze terug — drukte krachtiger de hand die weer de zijne zocht, en wachtte, met trillende schouders, klapperende tanden. „Als de cyaanalkali maar niet bedorven is, ondanks het zilverpapier“, dacht hij. De hand, die hij vasthield, wrong opeens de zijne, en alsof hij hierdoor deel had aan het lichaam, dat in het donker verborgen lag, voelde hij hoe dit zich spande. Hij benijdde dit krampachtig stukken. Bijna tegelijkertijd de andere: een gemoorde kreet, waarop niemand lette. Daarop niets meer.

Katov voelde zich verlaten. Hij keerde op zijn bulk om en wachtte. Het trillen van zijn schouders hield niet op.

Tegen het midden van den nacht kwam de officier terug. Met een rumoer van botsende wapens liepen zes soldaten naar de veroordeelden. Alle gevangenen waren wakker geworden. De nieuwe lantaren liet eveneens niets anders zien dan troebele en lange vormen — graven al, in de omgewoelde grond — en wat lichtglansen op de oogen. Katov was erin geslaagd zich op te richten. Degene die het konvooi commandeerde nam Katov's arm, voelde de stijfheid ervan, greep onmiddellijk Swen; ook die was reeds stijf. Een gemompel verspreidde zich, uit de eerste rijen van de gevangenen tot de laatste. De leider van het konvooi nam een been van den eersten bij de voet op, dan van den tweede: beiden vielen terug, stijf. Hij riep den officier. Deze deed hetzelfde. Onder de gevangenen werd het gemompel sterker. De officier keerde Katov aan. Dood?

Waarvoor te antwoorden? — Isolerde de zes gevangenen, die er het dichtst bij zijn. — Onnoedig, zei Katov; ik heb hun cyaanalkali gegeven. De officier antwoordde: En u zelf? vroeg hij eindelijk. Er was niet meer dan voor twee, antwoord-

de Katov met diepe vreugde. „Ik zal een kolfstoot in mijn gezicht krijgen“, dacht hij. Het gemompel onder de gevangenen was bijna schreeuwen geworden. — Vooruit, zei de officier alleen maar. Katov had niet vergeten dat hij al eerder ter dood veroordeeld was geworden, dat hij mitrailleurs op zich gericht had gezien, ze had hooren schieten....

„Zoodra ik buiten ben, zal ik proberen er een te wurgen, en lang genoeg met mijn handen drukken tot ze verplicht zijn me dood te maken. Ze zullen me verbranden, maar dood.“ Op hetzelfde oogenblik greep een van de soldaten hem om het lijf, terwijl een andere zijn handen op zijn rug bijeen trok en ze vastbond. „De jongetjes hebben geluk“, dacht hij. „Komaan, laat ik me voorstellen, dat ik bij een brand ben verongelukt.“ Hij begon te loopen. De stilte viel terug als een luik dat gesloten werd, ondanks het kermen. Zoodra kort geleden op de witte muur, wierp de lantaren de nu heel zwarte schaduw van Katov op de groote nachtelijke ramen; hij liep azaam, van het eens heen op het andere overhellend, belemmerd door zijn wonden, als zijn geschommel dichter bij de lantaren kwam, verloor het silhouet van zijn hoofd zich tegen de zoldering. Heel de duisternis van de zaal leefde en volgde hem niet de blik, stap voor stap. De stilte was nu zoo geworden, dat de grond dreunde, telkens als zijn voet er zwaar op neer kwam; alle hoofden, op en neer gaand, volgden het ritme van zijn loop, met liefde, met afschuw, met berusting, alsof, ondanks de overeenkomstige bewegingen, een ieder zich bloot gaf terwijl hij dit hotsende weggaan volgde. Alle hoofden bleven omhoog gewend. De deur ging weer dicht.

Een geluid van diep ademen, gelijk aan dat van de slaap, begon van de grond op te stijgen: door de neus ademende, met de kaken samengekleefd door angst, onbewegelijk nu, wachtten allen die nog niet dood waren op het fluiten.

WILDE STAKINGEN en spelregels ...

In Amerika volgt de ene staking op de andere. Er zijn aantallen arbeiders bij betrokken, die zelfs voor Amerika groot genoemd mogen worden. „Het Vrije Volk” sprak onlangs van 500.000 stakers en van verder dreigende conflicten, waarin 1½ miljoen arbeiders gemoeid zijn. De pers in de Ver. Staten spreekt dan ook van een stakingsgolf.

In het algemeen stellen de berichten het voor, alsof de arbeiders een loonsverhoging eisen van 30%. Dat is een heel gewone manier om de arbeiders in andere landen te misleiden. De arbeiders eisen, dat de uurloos zo worden verhoogd, dat zij nu de werktijden worden ingekrompen, hun week- en maandlonen behouden. Gezien de enorme verhoging van de kosten van onderhoud, is dat ook absoluut noodzakelijk.

Het waren vooral de arbeiders in de auto-industrie, die in beweging kwamen. Berichten van enige weken geleden spraken van 175.000 stakers alleen al bij de General Motors. Deze arbeiders zijn grotendeels georganiseerd in de Bond van Automobielenarbeiders, een onderdeel van de C.I.O. Die bond streeft er naar, met uitsluiting van alle andere organisaties, door de ondernemers erkend te worden als de enige vertegenwoordiger van deze bedrijfsarbeiders. Als zodanig heeft zij dan ook met Ford en met de General Motors een soort collectieve contracten afgesloten. Maar nu heeft Ford dat contract opgezegd. Waarom?

„Het Vrije Volk” zegt, dat Ford van de Bond waarborgen eist tegen de, tijdens de oorlog en nu, voorkomende „niet-officiële stakingen”. Ford wil een contract, waarin wordt vastgelegd, dat bij „wilde” sta-

kingen per arbeider en per verloren gegane dag, de Bond een boete betaalt van 5 dollar. En nu gebeurde het volgende, en „Het Vrije Volk” brengt het in een vet gedrukt bericht:

„De Bond aanvaardt het voorstel van Ford in beginsel, maar stelt voor, dat aan de arbeiders individueel een boete zal worden opgelegd voor iedere stakingsdag, die niet door de Bond zelf is geproclameerd. Leiders van niet-officiële, dus „wilde” stakingen, zullen worden gestraft met ontslag.”

„Het Vrije Volk” voegt er aan toe:

„Het conflict bij General Motors heeft gisteren een grotere omvang aangenomen, doordat General Motors het gehele collectieve contract met de bond van automobielenarbeiders heeft opgezegd en de eis heeft gesteld, dat de maatschappij in de toekomst gewaarborgd wil zijn tegen wilde stakingen. Het is dus niet uitgesloten, dat de komende dagen tussen General Motors en de bond van automobielenarbeiders eenzelfde overleg zal plaats hebben als tussen genoemde bond en Ford. Men heeft dus in Amerika de hoop, dat aldus een nieuwe verhouding tot stand zal komen tussen werkgevers en werknemers.”

De C.I.O. heeft in de nauwelijks 10 jaar van haar bestaan wel een heel snelle ontwikkeling doorgemaakt, om te komen, waar ze nu is. Ze maakte opgang in 1936 in de grote, massale stakingen, waar de tactiek van de betreffende bedrijfsbezetting massaal werd toegepast. En niet al-

leen de bedrijfszetting, ook het planmatig stilleggen van bedrijven, zonder welke een gehele reeks van ondernemingen niet konden werken, werd toegepast. Het werd een reeks van overwinningen voor de arbeiders. Maar ook voor de C.I.O. Zij zetten zijn „erkenning” door, vaak als de enige vertegenwoordiger van de arbeiders, zoals bij Ford. De vakbond had daardoor andere belangen gekregen dan die der arbeiders, namelijk zijn eigen belangen als erkende vakbond. Het was toen afgelopen met de bedrijfsbezetting als strijdwapen en ook vonden in het vervolg meestal stakingen plaats in bedrijven, waar de Bond nog niet erkend was.

De C.I.O. was meer en meer verbonden met het kapitaal, maar kon dat niet openlijk tonen. Het gevolg was, dat de arbeiders hun acties voerden en voeren zonder en buiten de Bond. Het kapitaal kan dat niet hebben. De C.I.O. ook niet. Het kapitaal sommeert de vakbond, aan dat gedoe voor het kapitaal, een einde te maken. De vakbond is bereid. Boete en ontslag voor degenen, die zich niet aan de afgesproken (door het kapitaal en de door haar „erkende” vakbondsleiding afgesproken) spelregels houden.

Het kapitaalsfront sluit zich, ook in Amerika, vaster tegen de arbeiders aan. Het neemt de voor haar waardevolle elementen, die zich in de loop der conflicten als regelaars en verzoeners tussen arbeid en kapitaal schuiven, in zich op. Dat is de logische en onvermeidelijke gang van alle vakbondspolitiek. Ook hier. De arbeiders van de E.V.C., die menen dat de „erkenning” door het kapitaal bestaat in een „mee-confereren” en medezeggenschap hebben van hun organisatie-apparaat in de overleggingen en het vastleggen van de uitbuitingsvoorwaarden, kunnen zien aan de C.I.O. waar dat naar toe gaat.

Waarvoor zij vochten en nu onze Hollandse soldaten weer vechten.

De Volkskrant van 29 Dec. drukt een brief af, ontvangen van een Amerikaanse soldaat die gerepatriëerd en afgezwaid is. Hier onder het slot van deze brief.

Maar ons zit het dwars, dat onze vrouwen en kinderen vaak in woonwagens moesten leven, omdat kinderen niet in privé-huizen werden opgenomen en inwoning bij familie ook niet alles is. Het zit ons dwars, dat corruptie welig tiert, prijzen en lonen abnormaal hoog of laag zijn. Het zit ons dwars, dat er niet meer gedacht wordt aan dat kleine vrouwtje, dat haar man in de oorlog verloren heeft en aan dien generaal, die nog een medaille (postuum) kreeg. Maar er is een tijd van oorlog en een tijd van vrede: elke tijd heeft zijn eigen spelregels; je moet er alleen weer aan wennen. Maar bij zulk een thuiskomst is er toch voor altijd iets in ons kapot gemaakt. We weten nu, waarvoor wij vochten: voor de historische idealen van de Verenigde Staten en voor het voortbestaan van het society-type, waarin we ondanks alles gelooven. „De betere wereld” was slechts het onbereikbaar ideaal.

Zo was het in 1918, zo is het in 1945 en zo zal het straks weer zijn. Niet alleen in Amerika komt deze kater, maar in alle landen; ook in ons land. Flinkse Hollandse jongens die nu gepaasd worden om dienst te nemen. Het kapitalisme zal ons gebruiken zolang hij daar voordeel van heeft; daarna op de mesthoop!

MENINGEN DER LEZERS.

Aan Spartacusbond en Redactie.

Wil men het lezerstal van „Spartacus” vergroten, dan moeten wij dat niet doen volgens de „Oude weg”, doch nieuwe paden bewandelen. Dus ons niet afzonderen van de massa om een partij te vormen, maar juist een en verweven met het proletariaat, in de bedrijven onze kernen vormen, dan komt het lezerstal vanzelf. Steeds weer en zeer terecht schrijft Spartacus: De arbeiders moeten het zelf doen, zelf actie voeren, de strijd uitbreiden, enz. Maar dan moeten wij, de arbeiders, ook onze eigen organisaties vormen, en waar zouden die anders zijn of liggen dan in de bedrijven zelf!

Waarom, waarvoor de oude vorm van partij gehandhaafd, wanneer men week in week uit, de nieuwe vormen propageert? Een tegenstelling, wat nu reeds tot uiting komt, op de laatste VSV-vergadering. Wil men het nieuwe, dan breekt men met het oude.

De Spartacus-beweging, geworteld en geplant direct uit de bedrijven, met alle vezelen daaraan verbonden, waaromtrent geen misverstand kan ontstaan, heeft de toekomst. Echter, de oude burgerlijke organisatievorm, de partij, is ten dode opgeschreven, omdat ze niet meer, zoals voorheen, een levend geheel is met de arbeidersklasse. Dit geldt evenzeer voor de vakorganisatie. Over dit laatste zijn we het immers allen eens, dus waarom ook niet over de organisatie der partij? Wil men dan ook Spartacus vergroten, dan is de eerste voorwaarde een actief optreden in de bedrijven. Actief optreden op diverse bijeenkomsten van de oude organisaties, daar colporteren, enz. Kortom, duizend middelen zijn er om Spartacus te vergroten, mits wij ons als klasse ontplooiën, als klasse-organisatie naar voren komen, niet als vrienden van Spartacus doch als werkers zelve, omdat ons aller levensbelang ermee gemoeid is. L.

W. K.

Ondergetekende bezocht Woensdag 28 Nov. j.l. een discussie-vergadering van „Spartacus” op het Westeinde in A'dam Zuid alwaar gesproken werd over de ontwikkeling van Rusland, in het bijzonder van 1917 tot 1921. De spreker gaf de strijd weer tussen de Bolsjewiki en de arbeidersraden, met al de fouten aan beide zijden gemaakt en de gegeven moeilijke omstandigheden aan beide zijden, waarin zij verkeerden. Nimmer heb dan ook zoo'n objectieve beschouwing gehoord als die avond.

In verband met het onderwerp, vroeg ik bij de discussie, hoe de spreker dacht over enkele stukken in „Spartacus”, waarin de partijgedachte steeds meer naar voren wordt gebracht. Spreker onderstreepte „de gedachtegang in Spartacus”, waarin de partij wordt gesteld als „dienende factor” en niet als „leidend apparaat”. Nu gaat het niet om verschil van woorden, maar om begrippen. Bij meerdere

discussies werd mij de vraag gesteld, of ik bang was voor een woord!

Of je het nu bond, groep of partij noemde, in wezen zou dat hetzelfde zijn. Maar indien dat dan hetzelfde zou blijven, waarom wil men het dan niet zoo laten als het is?

Revolutionairen hebben m.i. niets anders tot taak, dan het uitgeven van een krant, het organiseren en bezoeken van discussie-vergaderingen tot verdieping van eigen inzichten en dat van anderen. De arbeiders, en hiermede de revolutionairen, die niet los of boven de massa staan, maar er een deel van zijn, zijn door het kapitalisme georganiseerd in de bedrijven. Ter voorbereiding van klassebotsingen en revolutionaire perioden, die op straffe van ondergang komen moeten, stellen de revolutionairen zich in de bedrijven in verbinding met hun bedrijfs-genoten ter voorbereiding van hun inzichten.

In en door de strijd, komen de inzichten der arbeiders tot uiting, die in het kapitalisme nooit tot ontplooiing zijn gekomen, en niet kunnen komen.

Zo heb ik het altijd begrepen, als een ontwikkelingsproces met als uiteindelijk doel: het anarchistisch socialisme. En om terug te komen op „Spartacus”, zie ik de Communistenbond op een tweesprong.

Radén-communisten en kameraden van de vroegere R.S.A.P. zijn verenigd. Dat wil tevens zeggen: radéngedachte en partij-gedachte. In verband hiermede zie ik dat er een overbruggingspolitiek wordt gevoerd, waarin beide stromingen bevredigd moeten worden.

Gaarne had ik gezien, dat er meer concreet en duidelijker de motieven in „Spartacus” naar voren werden gebracht, opdat men weet waar men aan toe is, opdat niet misverstanden en begripsverwarringen remmend zouden werken in samenwerking en propaganda.

Ondergetekende verzoekt dan ook plaatsing van bovenstaande met redactioneel onderschrift of een uitgebreide uiteenzetting der redactie. W. G.

Naschrift Redactie: Over het vraagstuk van de revolutionaire partij zal in dit blad en in ons maandblad uitvoerig worden geschreven. Maar we willen er in dit naschrift toch iets over zeggen.

De inzenders en wij zijn het op sommige punten wel met elkaar eens. De arbeidersklasse kon in deze tijd haar eenheid en daardoor haar macht slechts verkrijgen, door actie en organisatie op de grondslag der bedrijven. Dat leert ons de praktijk van de laatste tientallen jaren en elke gevoerde strijd weer opnieuw. Maar met dat te zeggen, is voor revolutionairen de kous niet af. Het komen van de arbeiders tot eigen organisatie, tot klassenmacht, tot een bewust willen en weten, is een ontwikkelingsproces, maar niet een proces dat „vanzelf” gaat. In de arbeidersklasse zijn verschillende meningen, de heersende

gedachten in de maatschappij, ook in de hoofden der arbeiders, zijn de gedachten der heersende klasse. En deze gedachten, die mee hun handelen bepalen, verdwijnen niet „vanzelf”, worden niet vanzelf door betere, door communistische opvattingen en meningen vervangen, maar worden in een voortdurende meningsstrijd, waarin de communistische arbeiders de lessen en de eisen der werkelijkheid uitspreken, stukje voor stukje overwonnen.

Het komen tot zelfdoen, steeds verder en bewuster, is ook een stuk meningsstrijd der arbeiders onderling. Communisten hebben over het karakter der maatschappij waarin wij leven andere opvattingen dan de overgrote meerderheid der arbeiders. Een andere wereldbeschouwing, een andere levensbeschouwing, andere ideeën omtrent de vorm van de strijd en haar betekenis.

Zij bestrijden de mening (die heerst onder de arbeiders), dat het kapitalisme voor hen nog levensmogelijkheden heeft. Dat het „verbeterd” kan worden. Zij bestrijden de mening, dat er door autoriteiten en instanties voor de arbeiders kan of zal worden gestreden. Zij bestrijden de mening, dat de arbeiders hun eenmaal begonnen strijd, of de functies van die strijd, aan een partij of vakbond in handen geven. Kort gezegd, zij bestrijden de gehele gedachte wereld van het kapitalisme, zoals die in en onder de arbeiders leeft. Zoals die ook door organisaties wordt gepropageerd, door organisaties van arbeiders.

Deze meningsstrijd wordt georganiseerd gevoerd. Tegen de kapitalistische en voor de communistische gedachte, sluiten de communisten zich aan en bekampen zich in onderling samen bespreken en gedachteswisselen voor hun taak. Zij treden ook samen, georganiseerd daarvoor op. Zij spreken heel duidelijk uit, dat zij andere opvattingen hebben dan andere, ook dan andere arbeiders. En dat strijden tegen andere meningen, dat strijden voor het tot geldigheid komen van de communistische ideeën, het zich samen organiseren daarvoor, stempelt hun organisatie tot een partij.

Maar het wezen van hun partij is nieuw. In tegenstelling met de oude partijen, wil deze nieuwe partij bewust streven naar macht van de klasse, machtsvorming der arbeiders in hun klasseorganisaties van de bedrijven. En zij verwerpt het bewust, als partij, als organisatie der communisten, zelf macht te hebben of te veroveren.

Kameraden, Jullie houden zich aanbevolen voor een korte kritiek over „Spartacus” en zijn streven. Hier hebben jullie er een. „Sp.” is mij veel te negatief. Onder de invloed van je blad worden de mensen van de massa vervreemd. Wat helpt het, dat iemand zichzelf 100 % gelijk geeft, als hij alleen blijft? In Nederland, in Engeland, in Rusland zelfs, moeten de communisten voortdurend rekening houden met het feit, dat zij niet alleen zijn; hun politiek leven is een voortdurend

FEITEN OM VERMELD TE WORDEN.

Bij een oproep, als arbeidsreservist, om te werk gesteld te worden in Arnhem, moest ik bedenken, omdat ik lichamelijk daarvoor niet in staat was. Wel wilde ik werken in Amsterdam, omdat ik verzorging nodig had. Op mijn vraag tewerk te worden gesteld in Bosplan, werd weigerend geantwoord. Ziek is ziek en ik kreeg een kaart mee voor de Achtergracht om gekeurd te worden. Ik zette daar de kwestie uiteen en nadat de dokter mij nauwelijks had aangekeken kon ik wel gaan en zou er wel meer van horen. Dat hoorde ik al heel spoedig, toen ik mijn wachtgeld haalde. Ik moest mij maar vervoegen bij Maatschappelijk Steun voor verdere uitkering, want ik was afgekeurd. Maar daar voelde ik mij te goed voor en meldde mij bij de Gemeentelijke Arbeidsbeurs met de stille hoop een baan te vinden. Groot was mijn verbazing, dat ik meteen geplaatst kon worden en wel als chauffeur, wat mijn vak is. Met een plaatsingskaart moest ik mij vervoegen bij het Koloniaal Instituut. Daar aangekomen stonden daar nog ongeveer een 150-tal chauffeurs, gestuurd

door de Arbeidsbeurs. Twee voor twee mochten wij naar binnen en daar hoorden wij, dat wij geplaatst konden worden als onderdeel van het Nederlandse leger en dat er getekend moest worden voor een jaar, met een salaris van f 1675.—. Keuring moest voorafgaan aan tekenen. Een keuring kwam mij wel van pas, omdat ik mij heel niet invalide voelde. Daarom aanvaardde ik de keuring. Wie schetst mijn verbazing, toen ik door denzelfden dokter gekeurd werd. Mijn eerste gedachten waren: pech gehad. Nog groter werd mijn verbazing, toen ik direct de uitslag vernam, namelijk „goedgekeurd”. D. M.

(vervolg van pag. 3)

telijke middelen de gehele werkende mensheid in een dwanghuis te sluiten en alles wat haar niet gehoorzaamt en voor haar werkt en marcheert, te vernietigen. De toekomst, die wij onder dit commando tegemoet gaan, is die van de volslagen barbaari. Maar het verzet leeft, in ons, in onze kameraden, in onze klasse over de gehele wereld.

compromis. Dat weten zij zelf wel. Soms — helaas, heel vaak! — gaat het compromis al te ver, naar ons inzicht. Kwestie van inzicht misschien. In ieder geval is het goed, dat zij door een blad als „Spart.“ voortdurend besproken worden. Maar de kritiek moet een medewerking zijn — niet, zoals nu, een tegenwerking; anders komt het resultaat van „Spart.“ er op neer, dat het de tegenwerking van de reactie versterkt. Zoals de kritiek van voor de oorlog, al was ze soms gegrond, heel vaak de invloed van de comm. gedachte in West-Europa verminderde, en aldus het verzet van het fascisme vergemakkelijkte. Om tot het vormen van fabriekscomité's — jullie enige positief punt — te komen, moeten je lezers een grote politieke invloed winnen, een partij vormen. Dan moeten zij met heel bescheiden eisen beginnen, willen zij het oor van de arbeiders bereiken. Nu, daarvoor is het te laat. Laten de lezers van Spartacus in de C.P. blijven, als een zuurdesem in deze partij, als een zuurdesem in de massa. Dan zult U trots op je werk kunnen zijn.

Met comm. groeten
W.

Naschrift:

De raad, die inzender ons geeft, zal wel goed bedoeld zijn, maar daarom is het nog geen goede raad. Onze overtuiging, dat de arbeidersklasse haar eigen macht moet organiseren in de bedrijven, dat zijzelf alle functies van leiding en strijd in handen moet nemen en houden, dat zij zo de onderlinge verhouding van arbeider tot arbeider en daardoor de maatschappelijke verhoudingen moet en zal omwentelen tot een samenleving van vrije en gelijke arbeiders, die overtuiging laat niet met zich schipperen en plooiën, maar eist dat we die als geheel en in onderdelen, duidelijk en eerlijk onze mede-arbeiders zeggen. We kunnen deze dingen dus niet samen met anderen, die het daarmee niet eens zijn, of het er maar zo'n beetje mee eens zijn, propagieren.

We horen dus niet thuis in de partij van Stalin, die onder de naam „communisme“, de heerschappij van die partij over de arbeidersklasse als geheel nastreeft. We konden niet, in de oorlog, onze overtuiging, dat de arbeiders zich in elk land haar dichtstbijzijnde klassevijand, de eigen bourgeoisie, moest bestrijden, een beetje achterbaks houden en meehullen met de wolven, die de eenheid met, (dat is de onderwerping aan) de vaderlandse bourgeoisie propagieren. Wij kunnen niet, in de tijd na de oorlog (die een voorbereiding is voor de komende) de propaganda voor de strijd tegen het kapitaal, nationaal en internationaal, door elkaar roeren met de C.P.N.-propaganda voor „Vaderland, socialisme en democratie“. Wij kunnen de opkomende eigen strijdvormen der arbeiders, het beginsel dat daarin tot uitdrukking komt, niet begrijpen en propagieren, en tegelijkertijd de staatsorganisatie in „eigen“ land en de wereldorganisatie der „Vrije Volken“ waarin de sterkste groepen van het wereldkapitaal de gehele

arbeidersklasse aan zich wil onderwerpen en uitbuiten, stappen noemen in de richting van de wereldvrede en socialisme. M.a.w., wij kunnen niet de leugen, colporteren, in de hoop dat we er af en toe ook eens een scheutje waarheid bij mogen geven.

Zeker, in de strijd moeten de arbeiders telkens tot een compromis komen met hun tegenstanders. Dat wil zeggen, ze moeten zich telkens weer bij de gebleken overmacht van het kapitaal neerleggen en zich in hun toestand schikken. Ook de communistische arbeiders.

Maar dat is niet een compromis met de meningen van de tegenstander. De meningen van de klasse-tegenstander, die ook onder hun mede-arbeiders zo wijd verbreid en zo diep geworteld zijn, moeten in alle vormen waarin zij zich voordoen zij mee wil helpen vormen, zoveel invloed op de klasse zal krijgen, dat die haar volgt en haar in staat stelt, haar denkbeelden uit te voeren.

en in elk opzicht, door hen worden bestreden. En daartegenover moet de eigen communistische overtuiging, over middelen en doel van de maatschappelijke strijd der arbeiders, ondubbelzinnig worden gesteld.

Dat positieve van onze propaganda is niet beperkt, zoals de inzender zegt, tot het vormen van fabriekscomité's. Wat wij liever noemen (o.i. beter strijdorganisaties van de bedrijfsarbeiders. Dat is het eerste wat volgens ons moet gebeuren. Wij zeggen ook, en hopen dat steeds duidelijker te kunnen, hoe de bedrijfs-eenheden zich voor de strijd aanensluiten tot een klassefront. Ook welke taken zij daarbij heeft te vervullen. Hoe zij heeft in te grijpen in het productie-proces en in het openbare leven. Hoe zij, steeds verder, alle gebieden van het maatschappelijke leven moet en kan beheersen en beheren.

Daarvoor, meent de inzender, moeten de Spartacus-lezers en leden een grote politieke invloed winnen en een partij vormen. Zo zou men het kunnen zeggen, maar dan gaat daarachter meestal schuil de gedachte, dat Spartacus of de wereldpartij die En het is ons niet te doen om onze politieke invloed, in de zin van: Spartacus kun je wel vertrouwen en die zal het wel bij het goede eind hebben, maar we willen dat wat wij weten, de andere arbeiders ook weten, dat zij zich dus de opvattingen die wij hebben, zelf eigen maken en bewust daarnaar handelen. Dat dus de communistische idee door hen erkend en gehanteerd wordt als hun eigen idee, dat het communisme invloed krijgt, doordat het meer en meer het eigendom van de klasse wordt. En dat houdt onder andere in, dat die arbeiders zich met hand en tand verzetten tegen de overheersing van hun strijd en organisaties door welke partij of bond ook, al draagt die ook de naam Spartacus en al noemde die zich ook honderdmaal per dag communistisch.

Wij stellen geen eisen. Wij hebben geen eisen te stellen, geen bescheiden, en geen onbescheiden eisen. Alleen wie macht heeft, kan eisen stellen, zonder zich

belachelijk te maken. Spartacus heeft geen macht en wil geen macht, voor zichzelf noch voor haar organisatie. De arbeiders van Spartacus, de arbeiders, die de komende communistische wereldpartij zullen vormen, willen samen met hun klassegenoten van de hele wereld, alle macht. Niet voor hun partij, maar voor de klasse-organisatie der arbeiders. Want communisme is: Georganiseerde macht van de klasse der arbeiders, die tot arbeidende mensheid wordt.

SPARTACUS EN DE TROTSKISTEN

Sedert enige weken bestaat in Zutphen een V.S.V. (Vereniging van Spartacus-Vrienden). Na haar oprichting heeft ook het C.R.M. daar een propaganda-vergadering gehouden, naar aanleiding waarvan wij half December onderstaand schrijven ontvingen.

W. M.

De vergadering gehouden te Zutphen op 11 Dec. 1945, gehoord hebbende het standpunt van kam. Ernst Mulder ten opzichte van eenheid van C.R.M. en Spartacus, bezocht door leden van beide organisaties, spreekt als haar mening uit, dat ten spoedigste de mogelijkheid van het fuseren van beide groeperingen tot stand moet komen, althans de besprekingen ten opzichte daarvan moeten beginnen. Zij verzoekt hun stellingname te publiceren in de respectievelijke kranten.

Voor de Comm. bond „Spartacus“ afd. Zutphen
w.g. A. Vallinga
Voor het C.R.M. afd. Zutphen
w.g. Jan de Boer.

Het feit dat de brief niet ondertekend was, doch geheel getypt, zelfs met het w.g. voor de namen, was voor ons aanleiding om, voor wij tot publicatie overgingen, ons eerst met kam. Vallinga te Zutphen te verstaan. Uit de inlichtingen die wij kregen, blijkt, dat de leden van de Zutphense V.S.V., aanwezig op bovenbedoelde vergadering, inderdaad hebben meegewerkt aan het tot stand komen van de ontvangen brief. Daarom gaan wij nu tot publicatie over.

Nu de mening, die in deze brief wordt uitgesproken: Als twee politieke groeperingen feitelijk op principieel hetzelfde standpunt staan, kan er van fuseren sprake zijn. Hebben zij zelfs de plicht dat te doen en zo de verdeelde krachten te verenigen. Maar als hun opvattingen principieel, in de hoofdzak, tegenover elkaar staan, dan is er van een fusie-mogelijkheid geen sprake. Beginselen laten zich niet fuseren. De beginselen van Spartacus en die van het Trotskisme zijn volkomen verschillend, staan vierkant tegenover elkaar, sluiten elkaar uit. Wij zullen in de komende nummers van ons blad onze mening zeggen over begrip, wezen en taak van de communistische partij, zoals die o.i. door de revolutionaire arbeiders gevormd moet worden. Wij zullen daarbij gelegenheid hebben, ook de Trotskistische voorstellingen daarover te bespreken.

V.S.V. Amsterdam-Zuid.

Donderdag 10 Januari 1946, 's avonds 7.30 uur
Gebouw „Westende“ — Westende 3
Onderwerp: De staat en het socialisme.

V.S.V. Zaandam.

Donderdag 10 Januari 1946, 's avonds 8 uur
Gebouw Reigerstraat 6 Zaandam. Zaalverwarmd
Onderwerp: De Russische kwestie.

V.S.V. Haarlem.

Woensdag 9 Januari 1946, 's avonds 8 uur
Gebouw „Nijverheid“ Jassstraat. Verwarmde zaal
Onderwerp: Het verband tussen Sociale en Maatschappelijke verdrukking.
Toegang voor alle Spartacuslezers.

12 Januari 1946

Prijs 20 cent

6e Jaargang - No. 2

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm.: Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postgto 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

OP VOORPOST

De openbare mening heeft het moeilijk. Hoe moet ze zich vormen? Ondanks vele nieuwsdiensten, pers en radio, vloeien de bronnen, waaruit de openbare mening zich zou kunnen vormen, slechts uiterst spaarzaam. Dit geldt al voor de gebeurtenissen in onze onmiddellijke omgeving. Hoe groter echter de afstand is tussen ons en het gebeuren, des te minder precies en des te algemener gehouden zijn de berichten, die ons bereiken. Ook op het gebied der meningsvorming wordt van ambtswege de hoeveelheid calorieën vastgesteld, waarmee een mens nog net in 't leven blijven kan. En de specialisten zijn het er in het geheel niet over eens, welke graad van ondervoeding de mensen het beste verdragen kunnen. Zo zijn we in de interpretatie van het gebeuren voor het grootste deel aangewezen op ons eigen combinatie-vermogen, tenzij we ons tevreden stellen met de rol van gramofoonplaat. Zo dat willen we niet, ofschoon bij velen de neiging tot onderwerping aan een geestelijk exercitie-reglement bedenkelijk groot is.

Wij komen slechts weinig uit de officiële berichten te weten, maar vaak in het geheel niets. Wie weet bijvoorbeeld, wat het half miljoen Duitse soldaten en officieren in de Britse bezettings-zone in Noord-West-Duitsland doen? Men spreekt erover, dat ze, als onontbeerlijke arbeidskrachten, nog niet uit krijgsgevangenschap ontslagen, d.w.z. nog niet gedemobiliseerd kunnen worden. Over de aard van hun onontbeerlijke arbeid vernemen we niets uit de officiële berichten. De fluisterreportage vermeldt, dat deze Duitse soldaten en officieren in hun oude handwerk geoefend worden en er nog allerlei bijleren. De geallieerde oorlogvoering beschikte over vele wapens, waarvan de techniek aan de Hitler-soldaten niet bekend was. En dat moet ingehaald worden. Als men in Indonesië Japanse soldaten mag en moet inzetten voor de „handhaving der orde“, waarom zal men dan afzien van de vaardigheid der Duitse soldaten? Zij staan op voorpost, deze Hitler-soldaten in West-Duitsland, in het Niemandsland van de Derde Wereldoorlog. Zij zijn beproefde „anti-Bolsjewisten“ en hun zelfstandig denken is voldoende gebroken, om goede soldaten der „Westerse beschaving“ te kunnen zijn. Zo rekent men tenminste. De Russen weten het, en het is niet aannemelijk, dat Molotov het aan openhartigheid

heeft laten ontbreken tegenover zijn Britse en Amerikaanse collega's bij hun gesprekken onder de kerstboom in Moskou. Het behoort bij de spelregels der hoge politiek, dat de medespelers, als ze onder elkaar zijn, van plompe bedrogs-maneuvres afzien. Zij kennen elkaar te goed, dan dat ze elkaar voor even onwetend houden, voor even lichtgelovig, als de honderden miljoenen, die er leven de inzet vormt van hun spel.

De kerstconferentie in Moskou had een optimistische pers, in Rusland en in de Angelsaksische landen. Men was daar klaarblijkelijk reeds tevreden, doordat het Moskouse gesprek tussen Molotov, Bevin en Byrnes niet zo resultaatloos eindigde, als de herfstconferentie der ministers van Buitenlandse Zaken in Londen. Minder enthousiast is men in de landen, die in eerste instantie het onderwerp van gesprek der drie hoge heren waren. Zeker mag dit gebrek aan enthousiasme zich niet ongebreideld uiten. De voormalige bondgenoten van Duitsland — Italië, Hongarije, Roemenië, Bulgarije en Japan — waarover men in Moskou druk gesproken heeft, hebben natuurlijk geen onbeperkte vrijheid van spreken. Zij mogen blij zijn, dat men de officiële vrede spoedig met hen sluiten zal en dat ze na de Russische conferentie nu ook weten, met wie ze de eer zullen hebben, het vredesverdrag te ondertekenen. Voor Japan is het nog niet zo ver, want in dit geval moet de deelname van Rusland aan de controle geregeld worden, wat, naar alle schijn, gelukt is. Het Verre Oosten kwam zonder twijfel in

Dit is het tweede nummer van 12 bladzijden, dus 1½ maal de gewone omvang. De prijs is daarom ook deze keer 20 cent. Hiermede hebben wij dus het niet verschenen nummer in de Kerstweek vervangen.

Moskou ter sprake, zonder dat men reeds van een vergaande overeenkomst kon spreken. Japan, China en Indië zijn de hardste noten om te kraken, met de kostbaarste inhoud. Hun alleen-bezit blijft de onvervulde kerstwens, met dezelfde hevigheid door de drie deelnemers aan de Moskouse conferentie gekoesterd.

Frankrijk is weinig geestdriftig, omdat het aan de Moskouse kerst-dis niet genodigd was, hoewel het zich erover verheugt, dat men de vrede met de vroegere bondgenoten van Duitsland in Parijs sluiten wil, wat aan de Parijse vreemdelingenindustrie o.a. niet onbeduidende inkomsten bezorgen zal. Maar het zou de Vierde Franse Republiek toch aangenaam geweest zijn, als men wat minder aan de lichamelijke genoegten in Parijs en wat meer aan de prestige-behoefte van het Franse imperium en aan zijn Roer- en Rijnbelangen denken zou.

Ook Italië voelt zich teleurgesteld, omdat zijn oorlogsverklaring aan Duitsland, na de val van Mussolini, niet zwaar genoeg weegt, om Italië tot meer dan alleen passieve deelneming aan de aanstaande vredes-conferentie toe te laten. En ook de democratische leiders van Rome denken met weemoed aan het schone Zuid-Tirol, dat Italië in 1919, als magere oorlogsbuit uit de eerste wereldoorlog, in de wacht gesleept heeft en dat door het „nieuwe“ Oostenrijk niet zonder kans op succes teruggevorderd wordt. Nog somberder zijn de Romeinse gedachten t.a.v. Triëst, dat Mussolini's hofdichter Gabriele d'Annunzio toendertijd met veel bombast ingelijfd heeft bij het fascistische moederland, en waar Tito in geen geval van wil afzien. Uit het Moskouse communiqué van de ministers van Buitenlandse Zaken is niet uit te maken, hoe men er daar over dacht, alleen, dat men ook aan deze zaak dacht.

Ze hebben aan alles gedacht, de drie ministers in Moskou, en ze zijn het over de zakelijk en plaatselijk dichtstbijzijnde kwesties ook eens geworden. Het zal in de naaste tijd enige invloed uitoefenen op de politieke ontwikkeling op de Balkan, waarvan de politieke toestand een der belangrijkste discussie-punten in Moskou uitmaakte. Rusland was in dit opzicht tot enige tegemoetkoming bereid, omdat het in Hongarije, Roemenië, Bulgarije en Joe-